

punkt, vi maa gjøre gjældende og de Studerende maa gjøre gjældende, men ikke overdrevne fra et videnskabeligt Standpunkt. Jeg indrømmer, at Spørgsmaalets Besvarelse er afhængig af, hvorvidt man betragter disse unge Menneskers Opdragelse fra et praktisk eller fra et theoretisk Standpunkt, men jeg erindrer, at den høitærede Justitsminister — jeg tillader mig til at citere efter Erindringen, saa at jeg mulig tager fejl, men jeg citerer det ialtfald ikke i nogen fjendtlig Hensigt, tværtimod, jeg syntes dengang meget godt om det — jeg erindrer, at den høitærede Minister sagde i Landstinget, at hos den største Del af de juridiske Studerende ved Universitetet var der ikke Gnist af Videnskabelighed. Det tror jeg heller ikke, og høist mærkeligt vilde det være, om det var anderledes, thi Størstedelen skal jo ikke være Videnskabsmænd, men derfor maa ogsaa Undervisningen være saaledes, at man ikke søger at udvikle noget af det Stof, hvori der ikke er nogen Gnist, thi det kommer der ingen Flamme ud af. Jeg skulde derfor meget ønske, at den høitærede Minister vilde komme tilbage til sin gamle Kjerlighed til Examenkommissionerne, som jeg heller ikke kan tro, at han ganske har glemt, og jeg opfattede da ogsaa hans Ord mere som Udtryk for, hvad der kunde siges mod Examenkommissioner end som egentlig Afvisning af Tanken om saadanne Kommissioner. Heller ikke tror jeg, at den høitærede Minister har fuldkommen Ret, naar han mener, at man kunde troste sig med, at Studietiden kunde blive kortere, naar man kom til trykte Forelæsninger. Det er ikke nok. Jeg vil endog sige, at det var ikke heldigt, om Forelæsningerne bleve trykte, idet Universitetslærerne da ikke havde andet Vaand paa sig med Hensyn til en Forkortelse af Studietiden end den, de selv ville paalægge sig. Hvad vilde Følgen deraf nemlig blive? Det vilde blive den, at man blev fri for at affrivne endel Forelæsninger og havde dem trykte hjemme, men det er ikke tilstrækkeligt. Derigjennem skaffer man kun et lettere Apparat tilføde, der spildes noget mindre Tid, men det, der skal opnaas, er ikke, at der spildes noget mindre Tid fra de Studerendes Side. Nei, det er Formaalet, at Universitetet selv tager Ledelsen af de unge Studerende i sin Haand, og at denne Ledelse foregaar indenfor et vist kort Tidrum. Begge Dele skulle forenes. Ved at gaa den Vej, som den høitærede Minister anviser, vil man komme ind paa, at Universitetslærerne i Grunden selvstændig kunne lade de Studerende feile deres egen Sp. De lade kun deres Forelæsninger trykke, og dermed er den Historie forbi, saa have de ikke mere med de Studerende at gjøre og kunne lade trykke saa meget de ville. Men det er ingen Hjælp. Derved ophører Universitetet at udføre, hvad der er dets Opgave, nemlig at lede de Studerende, og derigjennem ophører ikke Manuduktionsvæsenet. Tvertimod, det

vedbliver, og det er netop en Ting, der florerer her i Danmark som et Særsyn; det tager sig ganske underligt ud hos Fremmede, som ikke kjende dette vidtskratte Manuduktionsvæsen. Jeg tror ikke, man hemmer det alene ved at indføre Examenkommissioner, men derimod ved at indføre dem i Forbindelse med en kortere Studietid, tilveiebragt paa den Maade, at man nøder Universitetslærerne til, gjør det umuligt for dem andet end at overtage den egentlige Ledelse af Studierne indenfor en vis bestemt Grændse. Det behøver ikke at ske gennem Forelæsninger, men gennem Examinatorier. Examinatoriumsundervisningen er netop den, som Universitetet væsentlig bør benytte for at gjøre det muligt for de unge Studerende at blive færdige. — Med Hensyn til de lærde Skoler beklager jeg den høitærede Ministers Udtalelser, men jeg skal dog ikke komme nærmere ind derpaa. Jeg er ikke nogen Modstander af Latinen ved de lærde Skoler; det er meget langt fra. Naar jeg har gjort den Bemærkning om den latinske Stil, er det, dels fordi det blev omtalt isjor, og dels fordi jeg tvivler om, at netop det er en heldig Maade at lære Sproget paa. Jeg skal kun sige, at jeg tvivler meget paa, om det ikke vil være heldigt at tage hele Spørgsmaalet om de lærde Skolers Ordning op igjen, og hvis den høitærede Minister da vil tage Sagen i sin Haand, er det muligt, at der kunde komme noget Nyt ud deraf, og da ialtfald ikke noget Slettere end det, der nu er. — Jeg finder mig foranlediget til, i Anledning af en Bemærkning fra et æret Medlem om Frederikshavns Havn, at udtale, at hele denne Sag, navnlig efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Paulsen), vist er af en saadan Natur, at det kan være tvivlsomt, om det er heldigt, at den er kommen ind paa Finantsloven. Jeg mener dermed slet ikke, at man ikke skulde gjøre Noget for Frederikshavns Havn. Realiteten vil jeg slet ikke omtale, men det havde maasse været ønskeligere, om denne Sag var bleven bragt ind som en særlig Lov, saaledes at den kunde være bleven behandlet af et særligt Udvalg; thi en saa stor Sag som denne kan det mulig være vanskeligt for Finantsudvalget at faae behandlet indenfor den fornødne Tid. — Til de høitærede Forsvarsministre skal jeg ikke gjøre nogen længere Bemærkning. Spørgsmaalene om, hvor Udgifterne skulle staa, ere Ting, vi meget let kunne blive enige om i Udvalget; Hovedsagen er, at vi blive indenfor det, der ekstraordinært er bevilget til Hæren og Flaaden, og det har jeg endnu ikke ganske opgivet Haabet om. Disse Bevillinger have jo i de senere Aar været saa overordentlig rigelige, at jeg synes, de høitærede Ministre maatte være glade ved at komme til det samme Resultat iaar. Det vil maasse ogsaa kunne opnaas, hvis det forholder sig rigtigt, hvad jeg ikke veed, men